

Udenrigsministeriet: Dansk sikkerhedspolitik 1948-1966 – Bind II: Bilag

13. Kommandør F. H. Kjølens referat af samtale den 15. marts 1948 med kontreadmiral Thomas B. Inglis (side 33-34)

Bilag 13

Kommandør F. H. Kjølens referat af samtale den 15. marts 1948 med kontreadmiral Thomas B. Inglis

MARINEATTACHEEN

Washington

Hemmeligt

Referat af møde i Naval Department d. 15.3.-48 kl. 11-c. 12.15.

Til stede: Rear Admiral Thomas B. Inglis U.S.N., Chief of Naval Intelligence.
Kommandør F. H. Kjølens, Marineattaché.

Den 15/3 kl. 10 fik jeg opringning fra Chief of Protocol U.S.N. Captain F. Ferris om, at Rear Admiral Inglis ville modtage mig i N.D. kl. 11, hvis det var muligt at komme med så kort varsel.

Kl. 11 indfandt jeg mig i uniform hos admiralen med hvem jeg gennemgik og diskuterede den politiske situation, der var fremkommet p. gr. af Tjekslovakiets og Finlands tilknytning til Sovjet med særlig henblik på Skandinaviens og Danmarks stilling og spørgsmålet om hvorvidt disse lande var særlig exponeret og Ruslands mulige næste skridt.

I. udtalte her, at alle Europas lande forsåvidt var exponeret, men mente at Italien efter hans mening ville være »the next«. Da jeg anførte hvilke politiske og militære grunde der evt. kunne anføres for en aggression mod Danmark (se »Memorandum«) udtalte I. at mine synspunkter i og for sig nok var rigtige men i så fald havde han egentlig kun undret sig over, at Rusland ikke for længst – f. ex. for 2 år siden – havde sikret sig Danmark, og man måtte desuden erindre, at Danmark ikke var direkte »Randstat«, og at Tjekslovakiets kommunicering havde taget 2 år, selvom selve kuppet kun tog få dage!

I. udtalte desuden at han ingen militære oplysninger havde om at Rusland stod umiddelbart foran en aggression el. lign. mod Danmark eller noget skandinavisk land.

Under samtalens videre udvikling understregede I. at han nu ikke talte som C. of N.I., men som amerikansk borger, og som sådan var af den opfattelse, at den tidligere amerikanske isolations-politik var i rivende tilbagegang, og han havde exp. på at folk fra det tidligere mest udprægede isolationistiske Middel-West nu krævede direkte aktion f. ex. overfor Tjekslovakiet og anførte et expl. herpå, om en mand der fornylig havde besøgt ham.

Han udtalte, at U.S.A. havde udpræget sympati for Skandinavien, og at han ikke kunne tænke sig at der »skete noget« med disse lande uden en reaktion fra U.S.A. men understregede her meget stærkt at enhver politisk, økonomisk eller militær indrømmelse overfor Rusland ville gøre det vanskeligere for U.S.A. i givet tilfælde at foretage sig noget. (Selv overgivelsen af den mindste tilsyneladende mest ubetydelige »little island« må ikke finde sted, så er Danmark fortabt! udtalte han som et expl.).

»You must be strong and firm« sagde I., selv om jeg erkender at det er lettere for

(Bilag 13 fortsat)

mig at stå her i et stort land 3000 miles væk og »prædike« dette overfor et lille land med den eksponerede strategiske stilling som Danmark har!

Han forstod ikke, at vi i Skandinavien ikke allerede havde sluttet et internt skandinavisk forsvarsforbund eller ville tilslutte os Vestblokken, idet dette bl. a. ville forhindre at Sovjet tog et af de skandinaviske lande ad gangen! Han havde det indtryk at Norge nærmede sig Vestblokken mest, men at Danmark og Sverige var mest tilbageholdende?

Jeg anførte her at dette skyldtes dels Norges bedre strategiske beliggenhed dels Norges intensive deltagelse i verdenskrig II.

På mit spørgsmål til I., som C. of N.I. (ikke som almindelig amerikansk borger) om vi i givet tilfælde kunne forvente at få de efterretninger om Rusland contra Skandinavien især Danmark som vel i givet tilfælde måtte foreligge, forsåvidt dette var i U.S.A.s interesse, nikkede I. men udtalte at dette ville han have i mente men selvfølgelig ikke kunde afgive noget bindende udsagn om.

Ved diskussionen om Middelhavs-situationen og Grækenlands og Tyrkiets stilling samt den amerikanske Middelhavs-flådes baggrund herfor berørtes spørgsmålet om at sende enheder af U.S.N. til de nordlige farvande og I. *antydede*, at dette muligvis var under overvejelse.

(s) F. Kjølens.

Erfaret at den svenske marineattaché kommandørkaptajn Croneborg d. 16/3 ligeledes har været hos adm. Inglis og der praktisk talt fået lignende meddelelse som nævnt ovenfor. Han tilføjede, I. havde udtalt at ethvert skridt som kunne tyde på en tilnærmelse til Sovjet ville blive fulgt med den mest vågne opmærksomhed fra U.S.A.s side samt at I. havde udtalt at medens han forstod at man under tidligere forhold havde holdt på neutralitetsprincippet i de skandinaviske lande, da der indenfor Europa var en magtbalance mellem 2 stormagter at være neutrale overfor i modsætning til nu, hvor Europa kun beherskedes af Sovjet! –

I. bad Cr. sige omtrent dette også til den norske marineattaché når han traf ham. –